

RAZGOVARALA
ANAMARIJA NERAD

“PROMJENA CJELOKUP-
NOG KONTEKSTA JE ZA
MENE OD IZUZETNOG
ZNAČAJA”

Pri si od harmonikaša iz Pule koji je preko Erasmus-a otišao u Poljsku. Reci nam kako to da si se odlučio na takvo što i koje si sve postupke morao proći da dobiješ odobrenje za odlazak?

Zapravo, cijela je priča oko Poljske bila za mene neplanirana i neočekivana. Bio sam, doduše, upoznat s programom međunarodne razmjene studenata, ali do prošle godine Sveučilište u Puli imalo je potpisan ugovor samo s Akademijom u Ljubljani koja još nije imala svoju generaciju jer su kasnije krenuli sa studijem harmonike. Okolnosti su tako htjele da je tek nekoliko tjedana prije raspisivanja Erasmus natječaja za akademsku godinu 2011./2012. ostvaren kontakt s Akademijom u Gdanjsku pa je i ta institucija postala partnerom i ušla u natječaj. Sasvim sam slučajno jednog poslijepodneva čitao taj natječaj i tamo našao ove neočekivane i zanimljive novosti. Odmah idućeg tjedna počeo sam prikupljati informacije, razgovarao s profesorom i prijavio se na natječaj. Sve uvjete sam ostvarivao i odabran sam za program u ovoj akademskoj godini.

Sam postupak prijave nije odveć kompliciran. Postoje obrasci koje je potrebno ispuniti i prema kojima je potrebno napisati životopis. Eventualno se prilažu pisma preporuke i motivacijsko pismo. Erasmus koordinatorica na Odjelu za glazbu, dr. sc. Sabina Vidulin-Orbanić pomogla mi je oko kontaktiranja profesora i koordinatora programa u Gdanjsku, kao i oko ostalih detalja vezanih za prijavu. Nakon prikupljenih prijava, pozvan sam na finalni intervju s komisijom, gdje je između ostalog, provjereno i poznavanje engleskog jezika i to je otprilike

bilo to.

Ostale procedure koje sam trebao proći bile su dobivanje vize, zdravstveno osiguranje i slično. Sve u svemu, proces nije toliko kompliciran. Bitno je samo jasno znati što se i zašto hoće, a ostalo se posloži.

Reci nam u čemu se razlikuje studiranje u Poljskoj od studiranja u Puli?

Na ovo pitanje zaista je nemoguće jednoznačno odgovoriti. Naime, odlazak u Gdanjsk bio je za mene ogromna promjena u svakom aspektu života, osim u tome da se još uvijek zovem kako sam se zvao i prije.

Prva i najbanalnija je promjena jezika, društva i kulture. Došavši u Gdanjsk, nisam poznavao apsolutno nikoga, a jedini kontakt koji sam ostvario bio je putem e-maila. Dakle, trebalo se u tome svemu snaći, počevši od gospođe na recepciji studentskog doma s kojom sam se od prvog dana morao sporazumjeti na poljskom, rukama i nogama. Nadalje, u Puli sam studirao četiri godine, znao sam sve na faksu i svi su znali mene. Ovdje je sve međuljudske i profesionalne odnose trebalo graditi ispočetka.

Govoreći specifičnije o samom studiju, mora biti jasno da je to pozitivna i dobra promjena. Odjel za glazbu Sveučilišta u Puli, mali je odjel s malim kolektivom i ograničenim mogućnostima. Da se razumijemo, tamo je bilo dobro studirati i zadovoljan sam onime što sam dobio u Puli. To se tiče napredovanja u harmonici, prije svega kroz rad s mojim profesorom, a zatim i s renomiranim vanjskim stručnjacima. Tiče se i pedagoških spoznaja i znanja stečenih na studiju glazbene pedagogije, ali i općenito razvitka kao čovjeka i glazbenika. Ali u Puli

nisam, primjerice, mogao svirati u duu s klarinetistom jer ga naprosto nije bilo. Upravo je ta promjena iz male u veću glazbenu sredinu bila za mene, mogu reći, revolucionarna.

Još jedan bitan aspekt promjene koji se, doduše, ne odnosi direktno na razliku između studija u Puli i studija u Gdanjsku, ali se itekako odnosi na moje poimanje te razlike, jest bitna promjena u količini i vrsti obaveza koje sam imao u Puli i koje imam ovdje. Naime, u Puli sam paralelno gurao dva studija, usto sam bio i predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta, predstavnik studenata u raznim tijelima i općenito aktivan u studentskim projektima, pogotovo u zadnje dvije godine studija. Razumljivo je kako je sve to generiralo ogromnu količinu poslova i zadataka koje je trebalo koordinirati i realizirati. Ovdje, s druge strane imam vremena posvetiti se samo harmonici. Imam nešto malo drugih kolegija, ali to ne predstavlja nikakvo realno opterećenje. Stupanj razvoja do kojega sam u Puli došao, nije se više mogao svoditi na ispunjavanje obaveza pa makar one bile ispunjene i vrlo dobro. Da bi se razumjelo sebe i svijet oko sebe, potrebno je vrijeme i prostor za razmišljanje i kontemplaciju. Umjetniku je veoma bitno imati dovoljno vremena i za to.

Kod kojeg si profesora, kako te on prihvatio i kako si se snašao u toj cijeloj situaciji?

U klasi sam prof. Krzysztofa Olczaka, ali radim i s njegovim

“Erasmus je program prilično prilagodljiv studentu”

asistentom, Pawełom Zagańczykom. Radimo dobro, napredujem. Osjećam se dobro, počeo sam se osjećati kao dio kolektiva. Tomu je mnogo pridonijela i prof. Rosinska kod koje imam komornu, a koja je zaista izuzetno srdačna i susretljiva. Ujedno je i koordinatorica Erasmus programa pa se to vrlo lijepo poklopilo. U pristupu radu, ne mogu reći da sam doživio neku revolucionarnu promjenu. Nekako bih rekao da se harmoniku podučava slično kao i u Puli. To se ne odnosi na odnos s profesorom, nego otprilike na zahtjeve na studiju i očekivanja koja se imaju prema meni, ali i koja ja imam. Programi su slični, studenti su slični. Ovdje ne go-

vorim o natprosječnim studentima kakvi su kroz Pulu prošli i kasnije postizali odlične rezultate gdje god su došli. Prosjek studenta u Gdanjsku i u Puli je sličan, ne bih sad htio ulaziti u mikroanalizu. Klasa u kojoj sam se našao nije sastavljena od studenata koje bi se moglo očekivati na nekom poslijediplomskom studiju, ali ona to niti može niti treba biti. Jednom riječju, promjena specifično harmonikaškog okruženja i nije tako velika, ali je zato promjena cjelokupnog konteksta za mene od izuzetnog značaja.

U kojem si točno gradu i što on nudi od kulture?

U Gdanjsku sam, na samome sjeveru, na obali Baltičkog mora. Grad je najveća poljska luka, bogat je pa je shodno tome bogata i kulturna ponuda (barem onaj njezin glazbeni dio s kojim sam se dosad upoznao). U Gdanjsku postoji filharmonija (Polska Filharmonia Bałtycka), opera (Polska Opera Bałtycka), a Sopot ima i svoj gudački orkestar (Polska Filharmonia Kameralna Sopot). Sopot je inače jedno od najskupljih i najugodnijih mjesta za život u Poljskoj. Ne mogu reći da sam se vrlo aktivno uključio u praćenje glazbenog života grada; moja su preokupacija u ovih nekoliko prvih mjeseci bila događanja na Akademiji koja su raznolika i bogata. Posebno me veseli što postoji

lijepa razina studentske samooorganiziranosti i produktivnosti pa nisu rijetki koncerti i projekti koje osmišljavaju i (uz pomoć i tehničku podršku institucije) realiziraju sami studenti.

Znamo da si aktivan i na području dirigiranja, razmišljaš li i o tome? Što bi htio raditi jednog dana u životu, čemu se najviše posvetiti?

Trenutno na tom području nisam aktivan. U Puli sam se počeo malo više angažirati oko dirigiranja, u onim uvjetima koje Odjel nudi i to mi je pridonijelo veliko zadovoljstvo. Sada naprosto nemam niti uvjete niti vrijeme da bih se time bavio, ali sam u poziciji da pokušam stvoriti neke jasnije predodžbe o tome što zapravo dirigentski posao jest, a što on nije pa to i činim. Razmišljati o dirigentskoj karijeri za mene je svakako vrlo primamljivo. Problem je što je razmišljati i o harmonikaškoj karijeri prilično primamljivo, a nisam siguran bih li bio u stanju te dvije stvari spojiti i držati nivo koji od sebe očekujem. Sada se apsolutno posvećujem harmonici i to me ispunjava. Kako će se stvari dalje razvijati, čini mi se, najmanje će ovisiti o meni. Iskreno govoreći, nisam očekivao da ću ovdje pronaći toliko motivacije za harmoniku. Zaista se sada ne usuđujem predviđati što će biti za 6 mjeseci, a kamoli dalje. Nekako, ipak volim vjerovati da svakog umjetnika pa tako i glazbenika, u prvome redu određuju neke apstraktnije misaone sfere, a tek onda sredstvo kojim barata u svom pozivu. Ako uspijem od sebe napraviti dobrog glazbenika, hoću li biti koncertni harmonikaš, profesor ili dirigent, od sekundarnog je značaja.

Što ti ne odgovara u Poljskoj?

U prvome redu mi nedostaju prijatelji i obitelj. Doduše, i iz Zagreba sam bio otišao na studij u Pulu, ali to je neusporedivo manja udaljenost, a i Pula mi je s vremenom postala drugi dom. Velika je razlika i u međuljudskim odnosima. Kako sam već rekao, ovdje se osjećam dobro prihvaćenim. Ali, to nije za uspoređivati s onim odnosima koje sam izgradio u Puli, po cijelom Sveučilištu, sa studentima i profesorima. U harmonikaškoj klasi nema nekakve prave studentske pajašije. Niti u Puli nisu svi studenti sa svima u izvanrednim odnosima, ali ipak su puno bliskiji. Ovdje nekako svatko studira svoje. Neke kolege viđam samo na produkcijama. Možda je to dijelom i zato jer nemaju orkestar pa izostaje obavezno kolektivno druženje na probama.

Što bi savjetovao svima koji razmišljaju o razmjeni studenata?

Ako postoji mogućnost, odvažiti se i iskoristiti ju. Erasmus je program prilično prilagodljiv studentu. Može se ići na kraći i na dulji rok, kako kome odgovara. Bitno je samo otići sa što jasnijim ciljem i idejom zašto se ide. Tada će to biti zaista vrijedno i korisno iskustvo, a stvore se i kontakti. Ovdje je nekoliko studenata koji su i nakon razmjene nastavili studirati u Gdanjsku. U svakom slučaju, tko može, neka ide.

“...svakog umjetnika pa tako i glazbenika, u prvome redu određuju neke apstraktnije misaone sfere, a tek onda sredstvo kojim barata u svom pozivu. Ako uspijem od sebe napraviti dobrog glazbenika, hoću li biti koncertni harmonikaš, profesor ili dirigent, od sekundarnog je značaja”

